

Bij Open Deur nummer 1, januari 2011

In gesprek over: **Als het kwaad je raakt**

Wat doe je als het kwaad je raakt? Het kan je overkomen, je kunt het zien gebeuren, je kunt zelf kwaad aanrichten. En dan? Dit nummer bevat bijdragen die met dit thema te maken hebben. Het kan van alles oproepen aan gedachten en gevoelens; het kan heel dichtbij komen. Ik hoop op goede gesprekken waarin in alle openheid en vertrouwen gedeeld kan worden.

Meebewegen of de strijd aangaan?

Een veel gezongen lied, 'Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft...', roept de suggestie op dat er middelen zijn om het duister te bestrijden. Zo begint het artikel op pagina 2 en 3.

- Wat voor associaties roepen het woord 'duister' en 'kwaad' bij u op. Waar denkt u dan aan?

'Kwaad doet iets met je; het trekt aan je, zuigt je mee, het corrupteert. Als kwaad je overkomt, laat het je veelal ontsteld en machteloos achter, alsof je er geen verweer tegen hebt'.

- Herkent u dit in uw eigen leven? Op wat voor manier?
- Meebewegen of de strijd aangaan? Wat vindt u, wat doet u/bent u geneigd te doen?

Op pagina 3 staat een poster van een moslimvrouwenorganisatie van de campagne 'Echt Nederlands' in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen in 2010.

- Wissel met elkaar uit wat deze poster oproept.
- Hoe denkt u over rituelen om het goede aan te roepen? Welk ritueel zou het best bij u passen? Deel dit met elkaar.
- Want vindt u van de uitspraak 'je alleen maar richten op het bestrijden van kwaad, dat steelt uiteindelijk je ziel'. Bent u het hiermee eens, waarom wel/niet?

Waar dank ik dit aan?

'Waar heb ik deze ziekte aan te danken. Ik heb toch goed geleefd?' Dit is een vraag die patiënten aan de geestelijk verzorger in een ziekenhuis in Zeeuws-Vlaanderen vragen, en vast niet alleen daar. Het artikel op pagina 4 gaat in op deze vraag.

- Wat zou uw antwoord zijn, als iemand u vraagt: 'waar heb ik deze ziekte aan te danken. Ik heb toch goed geleefd?'

Job, uit het bijbelboek Job, is melaats. Tegenwoordig zou men kunnen zeggen dat Job chronisch ziek is. Hij is een van de weinigen in de Bijbel die zich verzet tegen het verband tussen ziekte en zonde. Hij wordt zelfs woedend als dit verband gelegd wordt.

- Wat vindt u hiervan/wat roept dit bij u op?
- Speelt dit specifieke thema van dit artikel in uw leven? Zo ja, hoe gaat u hiermee om? Zo nee, zou u hierin iets voor iemand kunnen/willen betekenen?

Als u zelf chronisch ziek bent, of iemand in uw nabije omgeving, roept dit artikel misschien wel veel vragen, gevoelens en gedachten op. Schrijf dit voor uzelf op en deel het met elkaar, of later met uw partner, een vriend of vriendin. U kunt alles wat bij u bovenkomt ook als een gebed aan God opschrijven.

God en het kwaad

We hebben allemaal een beeld bij het kwaad. Voor joden, moslims en christenen die geloven in een almachtige goede God is de klassieke en fundamentele vraag 'Waarom is er kwaad in de wereld, als God zowel goed als almachtig is?' Het artikel op pagina 6 en 7 gaat hierop in.

God is goed en almachtig, en er is kwaad. Ofwel 'waarom laat God dit toe, als hij het kan vermijden?'

- Heeft u wel eens over deze vragen nagedacht? Wat roept het bij u op? Bespreek dit met elkaar.
- Meestal wordt onderscheid gemaakt tussen 'natuurlijk kwaad' en 'moreel kwaad'. Definieer met elkaar deze begrippen en bespreek wat er allemaal onder valt. Maakt het uit of iets natuurlijk of moreel kwaad is?

Niet per ongeluk

Kwaad kan er onschuldig uitzien, maar giftig blijken. Op pagina 8 en 9 schrijven lezers over 'alledaags kwaad'. Tevens lezen we woorden van dichters en denkers.

- Wat verstaat u onder 'alledaags kwaad'? Schrijf dit voor u zelf op, het mag ook in dichtvorm of als verhaaltje. Als u wilt kunt u dit aan elkaar voorlezen.
- Wat op deze pagina's raakt u het meest? Deel dat met elkaar.

Goed doen kan best

'Als een mens zich voorneemt het goede te doen, lukt dat dan ook? Of krijgt het kwade steeds weer de overhand?' In het artikel op pagina 10 en 11 wordt gesteld dat de apostel Paulus er redelijk optimistisch over is.

- Waar denkt u aan bij 'goed doen' en bij 'kwaad doen'. Wissel dit met elkaar uit.
- De vraag wordt geponeerd: 'als je je voorneemt het goede te doen, lukt dat dan ook? Of is de macht van het kwaad sterker?' Wat denkt u?
- Bespreek met elkaar hoe de apostel Paulus dit ziet en of u zich hierin kunt vinden. Waarom wel/niet?

In één klap onderuit

Het artikel op pagina 12 en 13 gaat in op de psychologische gevolgen die ingrijpende gebeurtenissen kunnen hebben.

- Bespreek met elkaar een recente ingrijpende gebeurtenis vanuit het nieuws, plaatselijk, landelijk of wereldwijd. Wat roept/riep deze gebeurtenis bij u op? Hoe zou het voor direct betrokkene(n) geweest zijn? Wat is volgens u helpend?
- Deel, indien u zich daartoe veilig voelt, een ingrijpende gebeurtenis uit uw eigen leven. Heeft u het een plek kunnen geven? Zo ja, wat heeft u daarbij geholpen?

Geweten

Een kort verhaal op pagina 14 wat raakt en binnenkomt. Wees een moment stil en laat de woorden tot u doordringen.

Marianne Karels, theologe binnen de Protestantse Kerk

Voor een gratis abonnement op deze gespreksleidraad kunt u een mailtje sturen naar: kio@pkn.nl

Voor een abonnement op *Open Deur, oecumenisch maandblad over vragen van geloven en leven, voor mensen binnen en buiten de kerken* kunt u contact opnemen met Boekencentrum uitgevers, tel. (079) 362 86 28, www.open-deur.nl